

ትገርም ሻሽመኔ ! ትብስ ኮፈሌ!

የሕውሃቱ መሪ መለስ ዜናዊ ታዋቂውን ዲፕሎማትና ደራሴ ደጃዝማች ዘውዴ ገብረሥላሴን ከጠባቦች ጎራ ለመመልመል መሞከሩ መሐይምነቱን የሚያሳይ ነው። በዕርግጥ መሐይም ደፋር ነው። ትግራይን በባህልና በምጣኔ ሐብት እንደ አይሁዶች አጠንክሮ፤ በፖለቲካው መስክ የበላይነቱ ለመያዝ እውን ለማድረግ ያዋቀረውን መዓክል እንዲመሩለት ነበር ደጃዝማችን የጠየቀው። ፍቃደኛ አልሆኑለትም። እቅዱንም አልደገፉለትም። ይህንን ዜና በኢትዮጵያ ሳተላይት ቴሌቪዥን (እሳት) በማዳመጫ አስተያየቴን ለመስጠት ነው። የሕውሃቱ መሪ መለስ ዜናዊና ቡድኑ የትግራይን ሕብረተሰብ ከሌሎቹ ሕብረተሰቦች ነጥሎ በባህሉ በምጣኔ ሐብቱ እንዲልቅ አድርጎ በፖለቲካው መስክም በበላይነት ለመቆየት ማሰቡ የሞህነት ነው። ስለሕውሃቶች ጠባብነት ብዙ ቢባልም ሊማሩ አልቻሉም። እስቲ በስፋት ስለሃገር ማሰብ ምን እንደሚመስልና ይህንን የሚገፉ ምን አይነት ግለሰቦች እንደሆኑ በምሳሌዎች አሳይቼ ወደዝርዝር ሐተታዬ እገባለሁ።

በእኛ አቆጣጠር 1966 ዓ ም ነበር። የሕዝብ ጥያቄዎች አደባባይ ወጥተዋል። የሃገሪቱ የወደፊት አቅጣጫ ለመተንበይ አስቸጋሪ ሆኗል። ልጅ ሚካኤል እምሩ በወቅቱ በጄኔቨ የኢትዮጵያ ባለሙሉ ሥልጣን አባሰደር ነበሩ። ዶክተር ተስፋዬ ደበሳይን ጠርተው ስለሃገራችን ሁኔታ አንድ ነገር እንዲያደርግ ጥያቄ አቅርበውለት እንደነበር 'ያ ትውልድ' በሚለው መጽሐፍ ክፍሉ ታደሰ ገልጾታል። ፕሮፌሰር አስራት ወልደየስም ውያኔና ሻዕቢያ ሃገራችንን ከተቆጣጠሩ በኋላ በአዲስ አበባ በጠሩት ስብሰባ ላይ የአዲስ አበባን ዩኒቨርሲቲ ወክለው ተገኝተው ኢሳያስ አፈወርቂን በሰም ጠርተው 'ሃገሪቱን ከምትከፋፍሏት ለምን አንተ አታስተዳድራትም' ብለው ጥያቄ አቅረውለት እንደነበር በወቅቱ በመገናኛ ብዙሃን ተገልጿል። 'አባተህ የተከፋፈለችውን ኢትዮጵያን ይቀበሉልሃል ወይ?' እስከማለትም ደርሰዋል።

አንባቢዎቼ ልጅ ሚካኤል እምሩ ና ፕሮፌሰር አስራት ወልደየስ (Nation builders) ሃገር ገቢዎች መሆናቸው አስተውሉ። መለስና የትግራይ ሕዝብ ነፃነት ግንባር ግን ሃገር አፍራሾች መሆናቸውንም አትዘንጉ። ዶክተር ተስፋዬ ደበሳይ ከትግራይ፤ ኢሳያስ አፈወርቂ ከኤርትራ ናቸው። ያ ለልጅ ሚካኤል እምሩና ለፕሮፌሰር አስራት ወልደየስ ከጉዳይ አይገባም። ደጃዝማች ዘውዴ ትውልዳቸው ከትግራይ ስለሆነ ይተባበሩናል ነበር የመለስ ግምት፤ የግብዝ አስተሳሰብ። በቅርቡ ደግሞ ዶክተር በረከት ሐብተሥላሴ በፃፉት መጽሐፍ ምረቃ ላይ ኢትዮጵያንና ኤርትራን አስመልክቶ ያደረጉት ንግግር የሚያስገረም ነው። ዶክተር በረከት ሐብተሥላሴ በአፄ ኃይለ ሥላሴ ዘመን ንግሥ ከፍተኛ ሥልጣን የነበራቸው፤ ለንገሡም ታማኝ አገልጋይም ነበሩ። በኋላ ላይ ለኤርትራ መገንጠል ትልቅ ሚና መጫት ጀመሩ። ስለኤርትራም ሆነ ባጠቃላይ ስለኢትዮጵያ ታሪክ በቂ እውቀት ያለቸው ፕሮፌሰር ጌታቸው ኃይሌና ፕሮፌሰር መስፍን ወልደሚሪያም አንድነታችን ለሁላችን እንደሚጠቅም ቢያስረዷቸው አልተቀበሉም። ብዙ መጣጣፎች ወይይቶች አድርገው ነበር፤ አልሆነም። ከዘመናት ጦርነትና ዕልቂት በኋላ ይህ ዛሬ ኢትዮጵያና ኤርትራ አንድ እንደሚሆኑ ተንቢ የዋል። ያንን ሳያሳዩኝ አይግደለኝ እስከማለትም ደርሰዋል። ይበል የሚያሰኝ ነው። የትግራይ ቤሔርተኞች ከዚህ ምን ይማራሉ?

ያለመማራቸው መገለጫውም ዲፕሎማቱን ደጃዝማች ዘውዴ ገብረሥላሴን በዶክተር ከንፍ አብረሃ ሥፍራ እንዲሰሩላቸው መጠየቃቸው ነው። የትግራይ ሕዝብ የባህል፤ የኢኮኖሚና የፖለቲካ መዓክል እንዲመሩ ማለት ነው። መለስ ዜናዊና ቡድኑ ለዓመታት ከመላው የኢትዮጵያ ሕዝብ የሸሽጉትን ምስጢር አወጡት። አበረዋቸው እየገደሉና እያሰሩ ለኢትዮጵያን ሕዝብ ነው የምናገለግለው ይሉን የነበሩትን ሁሉ ማዕቅ አለበሷቸው። ለትግራይ አይሁድነት እንደሚሰሩ ነገሯቸው። መለስ ዜናዊና ቡድኑ የተወለዱበትን አካባቢ ማልማታቸው ስሕተት የለውም፤ ግን በመላው የአገሪቱ ሕዝብ ሰም የአንድ የጎሣ አባል መርጡ ለማሳደግ መሥራት ለዘለቄታው መዘዝ አለው። ምዕላተ ሕዝቡ በሚረዳው ጎሣ ላይ ጥላቻን ያሳድራል።

የትግራይ ሕዝብ ከሌሎቹ ወገኖቹ ነጥሎ (ghetto) ውስጥ እንደሚገኝ ይሆናል። አይሁዶችም ይህ መሰል መገለል ደርሶባቸው እንደነበር ታሪክ ያወሳናል። መለስም ለትግራይ ሕዝብ የተመኘው ይህንኑ ነው። የትግራይ ሙሉራን በዘር ፖለቲካ ተጠንፍገው በዝምታቸው ጸንተው ከቀጠሉና ከማይመለስበት ደረጃ ከደረሰ በታሪክ ያስጠይቃቸዋል። ምክንያቱም ይህን የዘር ፖለቲካ ኮትኩተውና ውኃ አጠጥተው እዚህ ያደረሱት እነርሱ ናቸውና።

ስለኤርትራም ለነ ዶክተር በረከት ሐብተሥላሴ ከአርባ ዓመት በፊት ተነግሯቸው ነበር። አልመሰላቸውም። አድፍጠው በስውር ሲረዱ ቆይተው ይሄው ዛሬ ሐቁን አዩት። ወያኔም ከሰማኒያ ያላነሱ ቤሔረሰቦችን ካካተተች ሃገር ውስጥ የትግራይን ሕዝብ ነጥሎ እንደ አይሁዶች በባህል፣ በምጣኔ ሐብትና በፖለቲካው ከሌሎቹ ልቃ እንድትገኝ አደርጋለሁ ማለት ቅዥት ባይሆን እብደት ነው።

ኤርትራ ለምን አንመለከትም? የኤርትራ ነፃነት ግንባር (ELF) ንቅናቄውን ሲጀምር ምጣኔ ሐብተን ነበር መፈክሩ ያደረገው፤ 'የኤርትራ ሕዝብ ከአሰብ ወደብ በቀረጥ ከኢትዮጵያ በሚያገኝ ገቢው፣ ሳይሰራ \$30 ሰላሳ ብር እየተከፈለው መኖር ይችላል' የሚል ነበር። በዚያን ዘመን \$30 ብር የአንድ ወታደር ደመወዝ ነበር። ይህን እውን ለማድረግ ኤርትራ ከኢትዮጵያ መገንጠል ነበረባት። ያም እውን ሆነ። ቅኝ ገዥነት፣ የፌዴራሉ መፍረስ፣ የቋንቋ መጨፍለቅ፣ የባህል መጥፋት የግለሰብ ነፃነት ዲሞክራሲ፣ ፍትሕ በተግባር ቀርቶ በጹሐም የሉም። የመገናኛ ብዙሃን ጅግንነታቸውንና ድላቸውን ከማውራት ሌላ ማስተመሪያ አልነበሩም። ዛሬ የኤርትራ ወጣቶች ነፃነት ፍለጋ ሃገር ጥለው ሲኮበልሉ፣ ከሱዳን በረሃ ኮላሊታቸው እንደጥጥ፣ ጥፍጥሬ፣ እየተፈለቀቀ ተወስዶ ሬሳቸው ለአሞራ ሲጣል፤ ኩላሊታቸውን ይዘው ከሊቢያ በረሃ የደረሱ በውኃ ጥም ሲያልቁ፤ ከውኃ ጥም ያመለጡ በሊቢያ እስር ቤት ሲማቅቁ፤ ከእስር ቤት ያመለጡ፤ ወደ ግብጽ ተሻግረው በግብፅ መንግሥት ተይዘው ለኢሳያስ ነፍስ ገዳዮች ሲሰጡ፤ የምናየው ነው። ከግብፅ ቢያመልጡም ወደኢዝራኤል ለመሻገር ሲሉ ወይ በወሰን ጠባቂዎች ጥይት አለበሊዚያም በሲና በረሃ የአሞራ እራት ይሆናሉ።

ኤርትራዊያኑ የሚያቋርጧቸው ሃገሮች በሙሉ አረቦች ናቸው። ኤርትራ ከእናት ሃገሯ እንድትገነጠል ከክላሽ ኮፕ ጠመንጃ በንብ፣ ታንክ፣ የአየር መከላከያ መሣሪያዎችን ሲያቀብሏቸው ኖረው ዛሬ ነፃነታቸውን ካገኙ በኋላ ቁራሽ ዳቦና ውኃ ካሏቸው። ኢትዮጵያም ሆነች ኤርትራ ከሽንኩር መከተፊያ ቢላዋ በላይ የሠሩት መሣሪያ የላቸውም። እልህ በመግባትና ባለመደማመጥ ውጧን ሃገራችንን ሲያል አደረግናት። የአንድ ሃገር ልጆች እንደአውሬ ተባላን። ተገዳደልን። በሃገር ውስጥ የቀሩት የኤርትራ ወጣቶች ደግሞ በሳዋ በረሃ በወታደር ማሰልጠኛ ውስጥ ፍዳቸውን እያዩ ናቸው። የኢትዮጵያ ወጣቶች ዕድል ከዚህ የተለየ አይደለም። ከኤርትራውያን ዳደኞቻችን ጋራ በየሰቆቃው ሥፍራ ሁሉ አብረን ነን። በየደቂቃው በባሕር ስምጠው የሚልቁትን በወያኔ ደህንነት የሚገደሉትን ኢትዮጵያውያን ቤት ይቁጠረው። በቅርቡ ነዳጅ በሰውነቱ ላይ አርከፍክፎ ለሕዝቦች ነፃነት ፍትሕ እራሱን ያቃጠለው መምህር የኔሰው ገብሬ በድርጊቱ ሁሉን ገልጾታል። 'አስር መጽሐፍት ከማንበብ ኢሳያስ አፈውርቂን ለአንድ ሰዓት ማዳመጥ' ያለው መለስ ዜናዊ፤ ድንቁም መጽሐፍ ሆነች! 'ትግራይ እንደ አይሁዶች' አደርጋታለሁ ብሎልን እርፍ አለው። ልብ ያላችሁ ልብ በሉ ጆሮ ያላችሁ አዳምጡ፤ በቤሔረሰብ ሰም ከየክልሉ በተጨማሪ ምርጫ መጥታችሁ በፓላማ የምታቀላፉ፤ በኢትዮጵያ ስም አባሰደር ነን የምትሉ፤ በሃገር ቤት የካብኔ አባላት፤ የጦር አዛዦች፤ ብኤድን፤ አቢዲዮ የደቡብ ሕዝቦች ተብዬዎች በሙሉ አገልግሎታችሁ ለትግራይ አይሁድነት መሆንን ተረዱት። መለስ ዜናዊ ትግራይን እንደአይሁዶች በኢኮኖሚው በባህል በፖለቲካው ለማሳደግ እንደሚሠራ ነግሯችኋል። አቶ ኢሳያስ 'እንደሲንጋቦር' አቶ መለስ አንደ አይሁድ ሊሉ።

ተገርማ እኔም አልኩኝ 'ትገርም ሻሸመኔ ትብስ ኮፈሌ' ። ሕልም፣ ነውሰ፣ ቅዥት፣ የለየለት ዕብደት፣ የጨለምቶች ጨልምት፣ የአይምሮ ግድፈት፣ ኢትዮጵያን አውድም ትግራይ መገንባት። ወያኔ ኢትዮጵያን አውድም ትግራይ ለማልማት ያለውን ቆራጥነት ከጥንቱ ከጠቀቱ የተረዱት በጣም እጅግ በጣም ጥቂቶች ናቸው።

ለምሳሌ ፤ በዓለም አሉ ከሚባሉት አምስት (microbiologist) ሳይንቲስቶች፤ ውስጥ አንዱ የሆኑት፤ ሳይንቲስት ታዬ ጥላሁን በደብረዘይት የከብቶችን ጤንነት የሚያስጠብቅ የጥናት መዓከል ለማቋቋም ወያኔ ሥልጣን እንደያዘ ጥያቄ አቅርበው ነበር። ጥያቄያቸው በወያኔ መንግሥት ዋጋ ማጣቱ ከሰሞኑ ከአቶ መለስ ዜናዊ አፍ ያመለጠው ምስጢር ምክንያቱን ፍንትው አድርጎ አሳይቶናል። ሆን ብለው ይህኛ ሃገር እንዳታሰራራ በሕቡዕ የሚጫወቱት ደባ አየነው። እኒህ ሳይንቲስት ዛሬ በወያኔ በንብ የሚያዘንበበትን፤ እንደሰው መኖሩ የተነፈገውን የአጋዴንን ሕዝብ በወጣት ዘመናቸው አገልግለውታል። የአጋዴን ሕዝብም እውቅና ሰጥቷቸው በዘር ሳይፈረጃቸው 'ልጃችንን ድረንልህ አብረህን ኑር' እስከማለት ደርሰዋል፤ 'Ethiopian Review' በሰማኒያዎቹ በአማርኛና በኢግሊዘኛ ይታተም በነበር መጽሔት ላይ መላው የሕይወት ታሪካቸው ተገልጿል። ሌላው ደግሞ በአንድ ሌሊት በወያኔ በአንድ ቤሔር እዝ ከአራት መቶ ሰው በላይ የተጨፈጨፈበትን ምድር ጋምቤላን የተፈጥሮ ሐብቷን ሕዝቧን ተጠቃሚ ለማድረግ ኑር ለመታደግ ያካባቢዋ ልጅ የሆነው አባንግ ሜቶ ያደረገውን ጥረት የወያኔ መንግሥት ጆሮ ነስቶት ለበአዳን መሬቱ ከመሸጡ አልፎ ከትግራይ ሕዝቦች አስፍሮ ደኑን እየመነጠሩ ከሰል እያከሰሉ እንዲኖሩ ማድረግ ኢትዮጵያን ማጥፋት ወይስ ማልማት? በዚህ ማር የተቀባ መርዝ የአይሁድነት እምነት ለትግራይ ሕዝብ አይበጅም። የትግራይ ሕዝብ በባህሉ ከሌላው የኢትዮጵያ ሕዝብ የተለየ አይደለም። የወያኔ ከአርባ ዓመት ወዲህ የሚያራምደው ባህል የትግራይ ሕዝብ ባህል አይደለም።

ዋናዎቹ መሪዎቹ ያ ደረገትንና እያደረጉ ያሉትን መጥቀስ ይቻላል። በትግራይ ሕዝብ ስም የሚቀሳቀሱት ሹማምት በሙሉ ይዋሻሉ፤ ዋሽተውም ያስዋሻሉ፤ ለቤተክርስቲያ ሆነ ለመስኪድ ክብር የላቸውም ፤ የቤተክርስቲያን መስቀል፤ አላባሳትን፤ ታቦታት ሳይቀሩ አውጥተው ይሸጣሉ። ግብረ ሶዶምነት ባህላቸው ነው። በመሐል ሃገርም እያስፋፉት ነው። ለሴት ልጆች ክብር የላቸውም፤ እነርሱ አዲስ አበባን ከተቆጣጠሩ ወዲህ ሴት ልጆች በአሲድ በጨቤ በጥይት ሲገደሉ አየን፤ እርስ በእርስ መገዳደልን ከደደቢት ይዘውት የመጡት ባህል መሆኑን ሕዝብ የሚያውቀው ነው። በዱር ያደረጉትን በከተማ ደገሙት። ለምሳሌ ስዩም መስፍን በሸሸግ ሩካቤ ሥጋውን አርክቶ የተወለዱትን ሕፃናት ቀምቶ ሴቶቹን በጦር ሜዳ አዲሞቱ ማድረጉን አቶ ዘላለም መኮንን በእሳት ላይ ባደረጉት ወይይት ግልጸውታል፤ በዶክተር ክንፉ አብረሃ ቦታ ተክቶ የሚሠራው ሰባት ነጋም ኪዳን የሌለው ከጋብቻ ውጭ የወለዳቸውን ልጆች ክዶ ለእናቶቻቸው ማሳደጊያ ከልክሎ በመንገድ ላይ ተቀምጠው እንዲለምኑ ያደረገ ሰብአዊነት የማይሰማው ግለሰብ ነው። ይህ ሰው የትግራይ የባህል፣ የምጣኔ ሐብትና የፓለቲካ መዓከል ተጠሪ ሆኖ መቀመጥ ለማስተማር ወይስ ለማደናገር? ሥልጣኑን መከታ አድርጎ ከልጅ ልጆቹ እኩያዎች ጋር አንሶላ የሚጋፈፍ፤ ባህል የለሽ የባህል መሪ ነው። ለትግራይ ሕዝብ መሰደቢያና ማፈሪያ ነው። ከጣሳ ጠላ ወደ ጀሪካን ውስኪ የተሸጋገረ የመጠጥ ሱሰኛ እንዴትስ ለትግራይ ወጣቶች ምሳሌ ሊሆን ይችላል? በፊርማው ያስጨረሳቸው የትግራይ ወጣቶች ደም ከባዶ ስድስት ይጣራል።

በምጣኔ ሐብቱ ዘርፍ ኤርትራ በወቅቱ በአሰብ ወደብ ተመክታ ነበር። ትግራይስ በምኗ ትመካለች? በኢፈርት አይን ባወጣው ሌባ ድርጅት ወይስ የኢትዮጵያን ወጣት ሴቶችን ለአረቦች በመሸጥ ከሆነ ያም ውርደት ነው። ውርቅን በባሌስትራ ቀይሮ ከባንክ በማኖር ፤ ቡና ከመጋዘን አዘርፎ በመሸጥ የምጣኔ ሐብት የበላይነት ሊመጣ አይችልም።

መለስ ዜናዊና ቡድኑ በኢትዮጵያ ሕዝብ ላይ የፖለቲካውን የበላይነት ከያዙ ይህም ሃያ ዓመት ሞላው። ኢትዮጵያን ለማዳከም ትግራይን ለማጎልበት ከሆነ ብዙ ዓመት ይቀራቸዋል። ኤርትራ ለማስገንጠል ተዋጉ፤ በተባበሩት መንግሥታት ከማንኛውም አባል በፊት ለኤርትራ ዕውቅና ሰጡ። 'አማራና ኢትዮጵያዊ የሚባሉትን አከርካሪያቸውን ሰበሩ። የኢትዮጵያን ሠራዊት በትግራይ ቤሔረሰብ ሰራዊት ተኩት። ሌላው ሕብረተሰብ እንዳያንሰራራ በቤሔረሰብ ተከፋፍሎ፤ ኬላ ተበጅቶለት፤ እርስ በእርሱ እንዲቆራቆስ እየተደረገ ነው። በሃይማኖት፣ በ ዘር፣ በፖለቲካ፣ ክፍፍሉ ተጧጧፏል። ሥረዕተ ትምህርት ትኩረት የለሽ እንዲሆን ተደርጓል፤ ዩኒቨርሲቲ ገነባን ሲባል የአንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ግንባታው ቆሟል። የሞያ ማህበራት ፈርሰዋል። የሥራ ቦታዎች የካድሬ ማምረቻ ሆነዋል፤ የሃገርን መሬት ከዜጋው ተቀምጦ ለባዕዳን ተሸጧል፤ የሃገር ወሰን ተደፍሯል። ተልዕኮዎ ትግራይ ለማሳደግ ኢትዮጵያን ለማጥፋት ከሆነ በመጠኑም ቢሆን ተሳክቷል።

ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በማርቆስ ወንጌል ምዕራፍ 19 ቁጥር 14ላይ፤ ጽዋውን አንስቶ ለደቀመዛምርቱ አላቸውም፤ ይህ ደሜ ነው ላዲስ ሥረዕት ስለብዙ የሚፈስ። የኢትዮጵያን ራዕይ የመምህሩ የኔሰው ገብሬ ራዕይ ይሆን? ላዲስ ሥረዕት ስለብዙ የሚፈስ። ኢትዮጵያን እግዚአብሔር ይጠብቅ።

በየአላችሁበት መልካም ገና ይሁንላችሁ።
ታደለ መኩሪያ
tadele@shaw.ca